

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl ES vykdomo rizikos vertinimo maisto grandinėje skaidrumo ir tvarumo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 (dėl bendrųjų maistui skirtų teisės aktų), Direktyva 2001/18/EB (dėl genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką), Reglamentas (EB) Nr. 1829/2003 (dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų), Reglamentas (EB) Nr. 1831/2003 (dėl pašarų priedų), Reglamentas (EB) Nr. 2065/2003 (dėl kvapiųjų rūkymo medžiagų), Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004 (dėl medžiagų, skirtų liestis su maistu), Reglamentas (EB) Nr. 1331/2008 (dėl maisto priedų, fermentų ir kvapiųjų medžiagų leidimų suteikimo procedūros), Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 (dėl augalų apsaugos produktų) ir Reglamentas (ES) 2015/2283 (dėl naujų maisto produktų)

(COM(2018) 179 final – 2018/0088 (COD))

(2018/C 440/27)

Pranešėjas: **Antonello PEZZINI**

Bendrapranešėjė: **Ester VITALE**

Konsultavimasis	Taryba, 2018 5 22 Europos Parlamentas, 2018 5 28
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43, 114 straipsniai, 168 straipsnio 4 dalies b punktas ir 304 straipsnis
Biuro sprendimas	2018 2 13
Atsakingas skyrius	Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius
Priimta skyriuje	2018 9 5
Priimta plenarinėje sesijoje	2018 9 19
Plenarinė sesija Nr.	537
Balsavimo rezultatai	176/2/2
(už/prieš/susilaikė)	

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK visada palaikė ES sveikatos apsaugos politiką visoje maisto grandinėje, visais gamybos etapais – nuo ūkininko iki vartotojo – siekiant išvengti maisto taršos ir su maistu susijusios rizikos, skatinti maisto saugą, higieną ir aiškų, skaidrų bei patikimą informavimą apie produktus.

1.2. EESRK remia Komisijos iniciatyvas spręsti visos maisto grandinės kontrolės sistemos skaidrumo, tvarumo ir veiksmingumo uždavinius, siekiant užtikrinti, kad piliečiai, žiniasklaida ir visa pilietinė visuomenė geriau suvoktų patikimumą ir saugumą.

1.3. EESRK tvirtai remia reikalavimą stiprinti Europos maisto saugos tarnybą (EFSA) siekiant užtikrinti geriausias mokslines konsultacijas už rizikos valdymą atsakingiems asmenims šiuo tikslu vykdant aiškią ir skaidrią komunikaciją bei intensyviau bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir kitomis visuomenės organizacijomis, kad maisto saugos sistema būtų darni, saugi ir patikima.

1.4. EESRK yra nurodęs, kad per savo gyvavimo laikotarpį „EFSA rodė esanti kompetentinga institucija. Jos vaidmuo, atliekamas Europoje sveikatos rizikos prevencijos srityje, yra neginčytinai labai svarbus“⁽¹⁾.

⁽¹⁾ OL C 268, 2015 8 14, p. 1.

1.5. Komitetas mano, kad reikia ir toliau užtikrinti aukštą EFSA nepriklausomumo nuo išorės įtakos lygį ir didesnę mokslinę kompetenciją, maksimaliai padidinant jos gebėjimus vertinti riziką, siekiant užtikrinti ES vertinimo sistemos tvarumą, kuris laikomas vienu didžiausių pasaulyje.

1.6. EESRK nuomone, EFSA ir valstybės narės kartu turi gebėti kuo labiau išplėtoti tinkamą komunikaciją rizikos klausimais – kuri būtų savarankiška, bet tarpusavyje suderinta ir koordinuota tarp rizikos vertintojų ir valdytojų – kad naudotojai galėtų naudotis rezultatais ir išvadomis, matydami aiškia ir sąveikią perspektyvą, kartu užtikrinant tinkamo lygio intelektualinės nuosavybės teisių konfidencialumą ir apsaugą.

1.7. EESRK neabejotinai palankiai vertina pasiūlymą įsteigti tyrimų registrą, kuris būtų lengvai prieinamas internetu ir kuriame būtų pateikiami patvirtintų ekspertų ir laboratorijų identifikaciniai duomenys, priesaika patvirtinti pareiškimai, kad interesų konflikto nėra, ir tikslų, techninių ir finansinių išteklių bei šaltinių aprašymas.

1.8. Komiteto nuomone, vartotojai turėtų daug geriau suvokti jiems dėl maisto kylančią riziką, ir šiuo tikslu reikia puoselėti tikslingą maisto ir mitybos kultūrą bei gebėjimą atlikti selektyvią rizikos analizę.

1.9. EESRK teigimu, būsimasis ES strateginės komunikacijos rizikos klausimais planas yra – jeigu sudaromas visiškai suderinus su ESFA ir užtikrinant jos savarankiškumą – esminis elementas, kuriuo turi būti grindžiamas atsakingų subjektų gebėjimas pateikti veiksmingus, vienareikšmius, savalaikius, sąveikius atsakymus, kurie atitiktų piliečių reikalavimus, kad maisto grandinė būtų saugi, skaidri ir patikima.

1.10. EESRK siūlo stiprinti struktūrinį sisteminių dialogą su pilietine visuomene, kuris leistų EESRK ir jo padaliniais, dirbantiems su *tvariomis maisto sistemomis*, užtikrinti naudingą ir konkretų indėlį.

1.11. Vertindamas EFSA valdymą, EESRK tvirtai remia pasiūlymą aktyviau įtraukti valstybes nares ir pilietinę visuomenę į valdymo struktūrą ir į mokslines grupes, Valdančiosios tarybos sudėtį pritaikant pagal „Bendrame požiūryje į ES decentralizuotas agentūras“ nustatytus standartus.

1.12. EESRK mano, kad reikia toliau įgyvendinti EFSA ir Jungtinio tyrimų centro susitarimą, visų pirma vykdyti bendrą veiklą, susijusią su maisto produktais ir pašarais, ir parengti kokybišką mokslinės analizės metodą, kuris leistų užtikrinti skaidrumą, palyginamumą, visų suinteresuotųjų subjektų įtraukumą ir teisingumą jų atžvilgiu.

2. Įžanga

2.1. Bendrieji maistui skirti teisės aktai (ES teisės aktai, kuriais reglamentuojama maisto ir pašarų sauga visoje gamybos grandinėje) yra ES visos maisto grandinės „nuo gamintojo iki vartotojo“ reglamentavimo sistemos kertinis akmuo.

2.2. Įstatymuose nustatyta, kad pašarams ir maisto produktams taikomi standartai turi turėti mokslinį pagrindą. Tai vadinama rizikos analizės principu, kurį sudaro trys skirtingos, bet tarpusavyje susijusios dalys: valdymo vertinimas ir pranešimas apie riziką.

2.3. Reglamentu (EB) Nr. 178/2002 buvo įsteigta Europos maisto saugos tarnyba (EFSA) – savarankiška mokslinė agentūra, įgaliota teikti mokslines nuomones, kuriomis grindžiamas maisto grandinei ES taikomos priemonės.

2.4. 2017 m. spalio 6 d. Europos Komisijai oficialiai pristatyta viena Europos piliečių iniciatyva, pagrįsta 1 070 865 pritarimo pareiškimais iš 22 valstybių narių. Iniciatyvoje „Uždrausti glifosatą ir apsaugoti žmones ir aplinką nuo toksiškų pesticidų“⁽²⁾ Europos Komisija buvo paraginta pasiūlyti valstybėms narėms įvairių priemonių. Vienas iš tų tikslų yra „užtikrinti, kad mokslinis pesticidų vertinimas, kuriuo remiasi ES reguliavimo institucijos, būtų grindžiamas tik paskelbtais tyrimais, kuriuos užsakė kompetentingos valdžios institucijos, o ne pesticidų pramonės atstovai“. Komisija išsipareigojo iki

⁽²⁾ Žr. <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/follow-up/2017/000002/lt?lg=lt>.

2018 m. gegužės mėn. parengti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų didinamas mokslinių vertinimų skaidrumas ir mokslinių tyrimų kokybė ir nepriklausomumas.

2.5. Reglamento (EB) Nr. 178/2002 dėl maisto srities teisės aktų bendrųjų principų (MTABP reglamento) ⁽³⁾ tinkamumo patikra buvo atliktas 2018 m. sausio 15 d.

2.6. Vertinime nurodyta, kad MTABP reglamentas vis dar yra tinkamas taikyti ir turi lemiamą reikšmę sprendžiant daugelį dabartinių problemų.

2.6.1. Iš esmės pagrindiniai MTABP reglamento tikslai, t. y. aukštas žmonių sveikatos ir vartotojų interesų apsaugos lygis ir veiksmingas vidaus rinkos veikimas, yra pasiekti.

2.6.2. Įsteigus EFSA patobulėjo ES taikomų priemonių mokslinis pagrindas. Gerokai padidinti EFSA mokslinės kompetencijos pajėgumai, pagerinta jos mokslinių pasiekimų kokybė, patobulintas mokslinių duomenų rinkimas, taip pat rizikos vertinimo metodikų rengimas ir derinimas.

2.6.3. EFSA sustiprino bendradarbiavimą su nacionalinėmis ir tarptautinėmis mokslinėmis įstaigomis bei valstybių narių keitimąsi informacija.

2.6.4. ES lygmeniu nenustatyta jokių sisteminių sutrikimų taikant rizikos analizės principą.

2.6.5. EFSA įgyvendinama griežta savarankiškumo ir skaidrumo politika buvo reguliariai tobulinama ir stiprinama. Tačiau, kadangi nevisoms valstybėms narėms atstovaujama EFSA Valdančiojoje taryboje, atrodo, kad EFSA valdymas neatitinka Bendrojo požiūrio į decentralizuotas ES agentūras.

2.6.6. MTABP reglamentu įsteigta maisto saugos reglamentavimo sistema tam tikrais atvejais tapo įkvėpimo šaltiniu ir ES nepriklausančių valstybių teisės aktų leidėjams.

2.6.7. Atlikdama rizikos įvertinimą vykdant leidimų suteikimo procedūrą, EFSA yra varžoma taisyklių užtikrinti konfidencialumą ir analizės procedūrų, dėl kurių turi atsižvelgti į visus tyrimus ir turimus įrodymus. Todėl EFSA savo nuomonėse atsižvelgia ne tik į pramonės tyrimus, bet ir pagrindžia savo mokslines išvadas kiek įmanoma išsamesne mokslinės literatūros analize. Savo ruožtu pramonės subjektai pateikdami prašymą dėl leidimo kartu su kitais dokumentais privalo pateikti savo tyrimus.

2.6.8. Remiantis neseniai atliktais tyrimais ⁽⁴⁾ nustatytas tam tikras esamos EFSA sistemos ribotumas:

- sunku į specialistų grupes įtraukti naujus narius;
- mokslinę kompetenciją turi nedaug valstybių narių;
- aktuali tendencija mažinti viešojo administravimo biudžetui skirtas lėšas;
- mažai lėšų skiriama EFSA paslaugų užsakymui išorėje.

2.6.9. Be to, dėl ilgų leidimų suteikimo procedūrų tam tikruose sektoriuose sulėtėja naujų produktų pateikimas į rinką. Nepaisant to, centralizuota leidimų suteikimo sistema vis dar yra veiksmingesnė nei daug nacionalinių su maisto produktais susijusių leidimų suteikimo sistemų.

⁽³⁾ Žr. Maisto srities teisės aktų bendrųjų principų vertinimo pagal programą REFIT santrauką (Reglamentas (EB) Nr. 178/2002)“{SWD (2018) 38 final}.

⁽⁴⁾ Žr. 2018 m. sausio 15 d. SWD (2018) 37 final.

2.7. EESRK yra nurodęs, kad „per savo gyvavimo laikotarpį EFSA rodė esanti kompetentinga institucija. Jos vaidmuo, atliekamas Europoje sveikatos rizikos prevencijos srityje, yra neginčytinai labai svarbus“⁽⁵⁾.

2.8. Savo ankstesnėje nuomonėje atsižvelgdamas į mokslinių nuomonių, kurios ne visada yra vieningos ir nedviprasmiškos, įtaką, EESRK rekomendavo EFSA „ypatingą dėmesį skirti šiam reiškiniai, kadangi mokslinė literatūra yra svarbus vertinimo procedūros šaltinis“⁽⁶⁾ ir paprašė Europos Komisijos sistemingai skelbti EFSA interneto svetainėje privalomus tyrimus, kuriais ji rėmėsi, ir neapdorotus tų tyrimų duomenis, kuriais pagrindė savo išvadas.

2.9. EESRK taip pat yra nurodęs⁽⁷⁾, kad EFSA vertinimai yra grindžiami moksliniais tyrimais, atliekamais siekiant įrodyti, jog tam tikras produktas yra nekenksmingas. Pagal galiojančius teisės aktus tokio bazinio tyrimo medžiagą turi pateikti bendrovė, norinti pateikti produktą rinkai. Šis aspektas yra gana delikatus, nes kartais mokslinių tyrimų rezultatai gali skirtis atsižvelgiant į finansavimo šaltinį ir taikytus metodus.

2.10. Neseniai bendresnio pobūdžio tekste EESRK nurodė, kad XXI a. pritaikyta maisto politika turi atitikti keletą kriterijų: maisto kokybės; sveikatos; aplinkos; socialinių ir kultūrinių vertybių; ekonominio efektyvumo; deramų darbo vietų; visiškai internalizuotų sąnaudų; gero valdymo⁽⁸⁾.

2.11. Europos ombudsmenas atliko tyrimus ir veiksmus, susijusius su ES maisto saugos rizikos vertinimo modeliu ir viename 2018 m. kovo 15 d. rašte Europos Komisijai nurodė kelis pagrindinius principus, kuriais remiantis galima patobulinti ES maisto saugos rizikos vertinimo modelį; tai yra:

- savarankiškumas ir skaidrumas;
- išipareigojimas atliekant mokslinius vertinimus skelbti „orientacinius tyrimus“;
- didesnė rizikos vertinimo funkcijų viešoji kontrolė ankstyvuojų proceso etapu;
- gebėjimas įtraukti visuomenę ir suinteresuotuosius subjektus į rizikos vertinimo procesą⁽⁹⁾;
- leisti suinteresuotosioms šalims dalyvauti ne tik, kaip šiuo metu, atviruose plenariniuose posėdžiuose, bet ir kituose posėdžiuose, žinoma, užtikrinant konfidencialumą.

2.12. Europos ombudsmenas taip pat pabrėžė, kad „visuomenės informavimo priemonės, kuriomis EFSA naudojami siekdama padidinti jos informuotumą apie riziką, susijusią su tam tikromis medžiagomis ar produktais, turėtų būti prieinamos visomis 24 oficialiomis ES kalbomis <...>, kad turi būti gerinamos neįgalių asmenų teisės, o pranešant apie riziką turi būti atsižvelgiama į jų poreikius“⁽¹⁰⁾.

3. Europos Komisijos pasiūlymai

3.1. Europos Komisija siūlo peržiūrėti Reglamentą dėl maistui skirtų teisės aktų bendrųjų principų ir papildomus aštuonių sektorių teisės aktus, kad jie atitiktų bendrojo standartus, kuriais būtų galima padidinti tyrimų patikimumą, objektyvumą ir savarankiškumą.

3.2. Siekiant užtikrinti geresnį valdymą, siūloma labiau įtraukti valstybes nares į EFSA valdymo struktūrą ir mokslines grupes; taip pat tikimasi didesnio nacionalinių mokslinių įstaigų indėlio teikiant duomenis ir atliekant mokslinius tyrimus.

3.3. Galiausiai, įgyvendinant bendrąjį pranešimo apie riziką planą, siekiama geriau ir daugiau informuoti piliečius apie riziką, įgyvendinant bendrus vartotojų pasitikėjimo didinimo veiksmus ir skatinant visuomenę geriau juos suvokti ir suprasti.

⁽⁵⁾ OL C 268, 2015 8 14, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 268, 2015 8 14, p. 1.

⁽⁷⁾ Ten pat.

⁽⁸⁾ OL C 129, 2018 4 11, p. 18.

⁽⁹⁾ Europos ombudsmeno raštas, <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/91373/html.bookmark>.

⁽¹⁰⁾ Ten pat.

4. Bendrosios pastabos

4.1. EESRK visada palaikė ES sveikatos apsaugos politiką visoje maisto grandinėje, visais gamybos etapais – nuo ūkininko iki vartotojo – siekiant išvengti maisto taršos ir su maistu susijusios rizikos, skatinti maisto saugą, higieną ir aiškų, skaidrų bei patikimą informavimą apie produktus, augalų sveikatą ir gyvūnų sveikatą bei grovę.

4.1.1. EESRK tvirtai remia reikalavimą, kad ES užtikrintų maksimalų ES maisto grandinės saugumą, per EFSA teikdama geriausias mokslines konsultacijas už rizikos valdymą atsakingiems asmenims, aiškiai ir skaidriai informuodama visuomenę apie riziką ir bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir kitais subjektais, kad maisto saugos sistema būtų darni, saugi ir patikima. Būtų naudinga:

- dar kartą apsvarstyti leidimų suteikimo procedūrų įgyvendinimo sąlygas, siekiant padaryti jas nuoseklesnes ir veiksmingesnes bei paspartinti patekimą į rinką;
- persvarstyti atleidimą nuo mokesčių ir supaprastintus standartus, taikomus labai mažoms įmonėms, užtikrinančioms aukštą visuomenės sveikatos apsaugos lygį;
- pakartotinai įvertinti esamų leidimų poveikį, nes dėl jų didėja EFSA darbo krūvis;
- supaprastinti procesus, siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą.

4.2. EESRK mano esant reikalinga ir toliau užtikrinti aukštą EFSA nepriklausomumo nuo išorės sąlygų lygį ir didžiausią mokslinę kompetenciją, maksimaliai padidinant jos gebėjimus vertinti riziką, siekiant užtikrinti ES vertinimo sistemos tvarumą.

4.3. EESRK primena, kad, taikant ES standartus, ES piliečių labai užtikrinami maisto saugos standartai yra vieni aukščiausių pasaulyje. Dėl to, pasak EESRK, būtina ne tik užtikrinti aukštą nepriklausomų patikimų mokslinių tyrimų lygį, visišką skaidrumą ir sąveiką viso rizikos vertinimo proceso metu, visoms valstybėms narėms visapusiškai įsitraukiant ir dalijantis atsakomybe, bet ir, visų pirma, aktyviai ir ryžtingai daryti poveikį pilietinės visuomenės rizikos suvokimo mechanizmams.

4.4. Pasak EESRK, svarbiausia vartotojams siūlyti saugų maistą ir išsaugoti jų pasitikėjimą, siekiant užtikrinti teigiamą ir patikimą ryšį su piliečiais ir teigiamą poveikį maisto produktų rinkai.

4.5. Mokslinė bendruomenė turi pasitikėti EFSA veiksmais maisto saugos srityje, o nuomonėse turi būti pateiktos esminės nuorodos saugaus maisto pateikimui į rinką užtikrinti.

4.6. EESRK nuomone, EFSA gali geriausiai parengti tinkamą pranešimą apie riziką, kuris būtų lengvai suprantamas, kad vartotojai galėtų aiškiai ir skaidriai suvokti tyrimų rezultatus ir išvadas; taip pat turi būti užtikrintas tinkamas konfidencialumo ir intelektualinės nuosavybės teisių apsaugos lygis, kad nesusidarytų kliūčių inovacijoms ir konkurencingumui.

4.7. Siekiant užtikrinti, kad pranešimas apie tam tikrų maisto produktų riziką įvairiems adresatams būtų suprantamas, tinkamas, savalaikis ir nuoseklus, būtina, bet nepakanka geriau koordinuoti rizikos vertintojo, rizikos valdytojo, valstybių narių ir suinteresuotųjų šalių veiksmus, vadovaujantis suderintais komunikacijos principais.

4.7.1. Pasak EESRK, reikia stipriai pagerinti vartotojų suvokimą apie riziką, susijusią su tam tikro maisto produkto vartojimu, t. y. jo paplitusį kenskingumą, kultūrinius mitybos įpročius ir maisto vartojimo modelius.

4.7.2. EESRK mano, kad būsimasis ES strateginės komunikacijos rizikos klausimais planas yra – jeigu kartu numatytos įvairioms sąlygoms pritaikytos veiklos priemonės – esminis elementas, pagal kurį turi būti vertinamas įvairių lygmenų atsakingų subjektų gebėjimas pateikti veiksmingus, vienareikšmius, savalaikius atsakymus, kurie atitiktų piliečių lūkesčius, kad maisto grandinė būtų saugi, skaidri ir patikima.

4.7.3. Netikslumai turi būti pripažinti ir aprašyti, nurodant galimas duomenų ar nesuderintos analizės metodikos spragas. Todėl ypač svarbu, kad informaciją perduodantys asmenys perduotų nuosekliai derančius pranešimus, o ryšių kanalai būtų sąveikūs ir patikrinami vykdant nuolatinę jų veiksmingumo stebėseną.

4.7.4. EESRK taip pat mano, kad diegiant ryšių priemones būtina rengti kovos su dezinformacija ir klaidingais įsitikinimais kampanijas, siekiant, kad tinkamai atliktais rizikos vertinimais nebūtų piktavališkai naudojami inovacijoms stabdyti, ypač MVĮ.

4.7.5. Svarbu stiprinti veiksmų koordinavimą su nacionalinėmis institucijomis ir agentūromis, siekiant sukurti veiksmingą perspėjimo sistemą ir užtikrinti nuoseklią komunikaciją bei užmegzti struktūrinį sisteminių dialogą su pilietine visuomene, kurį palaikydami EESRK ir jo padaliniai, dirbantys su *tvariomis maisto sistemomis*, galėtų naudingai ir konkrečiai prisidėti.

4.7.6. Galiausiai reikia stiprinti tarptautinį veiksmų koordinavimą ir bendradarbiavimą su mūsų didžiaisiais prekybos partneriais, visų pirma sudarant laisvosios prekybos susitarimus, siekiant parengti *Codex Alimentarius* (Maisto kodeksas) ir jame nustatyti bendras rizikos vertinimo gaires ir išplėtoti suderintus metodinius vertinimo kriterijus atsižvelgiant į riziką pasaulio mastu.

4.8. Taip pat reikia, kad EFSA imtųsi uždavinio pateikti aiškias nuorodas ir informaciją, kuriomis vadovaujantis būtų galima tikrai ir nuspėjamai orientuoti prašymus pateikiančias įmones.

4.9. Todėl, siekdama disponuoti visais pagrindiniais konkrečios bylos duomenimis, EFSA, nagrinėdama konkretų klausimą, turėtų būti atviresnė dialogui su įmonėmis, pateikti savo turimus pradinius duomenis ir papildyti juos susijusių įmonių nuorodomis.

4.10. EESRK manymu, reikia didinti EFSA padedančių reguliavimo institucijų savarankiškumą ir priminti sprendimų priėmėjams bei visuomenei, kad svarbu, neatsižvelgiant į šaltinį, gauti geros kokybės duomenis. Didesnė EFSA atliekamų rizikos vertinimo funkcijų viešoji kontrolė nuo pat ankstyvo proceso etapo, daroma laikantis suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo principo, šiuo metu užtikrina geresnius santykius su visomis suinteresuotomis šalimis.

4.11. EESRK prašo taikyti vis lankstesnes ir skaidresnes procedūras, kartu užtikrinant teisingą pusiausvyrą su sprendžiamais uždaviniais, susijusiais su duomenų savininkų intelektualinės nuosavybės teisių apsauga.

4.12. EESRK remia pastarajame EFSA patariamajame susirinkime suformuluotą prašymą padidinti viešąsias investicijas į maisto saugą, siekiant išvengti, kad pramonės remiamais moksliniais tyrimais būtų tarnaujama kitokiems nei visuomeniniai interesams, ir užtikrinti visišką vartotojų pasitikėjimą pavojaus maisto saugai vertinimui ES.

4.13. Vertindamas EFSA valdymą, EESRK tvirtai remia pasiūlymą aktyviau įtraukti valstybes nares ir pilietinę visuomenę į EFSA valdymo struktūrą ir į mokslines grupes, EFSA Valdančiosios tarybos sudėtį pritaikyti pagal „Bendrame požiūryje į ES decentralizuotas agentūras“ nustatytus standartus ir stiprinti struktūrinį dialogą su pilietine visuomene.

5. Konkrečios pastabos

5.1. EESRK palankiai vertina pasiūlymą įsteigti tyrimų registrą, kuris būtų lengvai prieinamas internetu ir kuriame būtų pateikiami patvirtintų ekspertų ir laboratorijų identifikaciniai duomenys, priešai patvirtinti pareiškimai, kad interesų konflikto nėra, aprašomi tyrimų tikslai ir problematika, jiems atlikti skirti techniniai ir finansiniai išteklių, skirti terminai ir naudoti sąveikieji ryšių palaikymo būdai, tai pat patvirtinamieji tyrimai, kuriuos buvo paprašyta atlikti.

5.2. Laboratorinės praktikos standartai yra nustatyti Direktyvoje 2004/10/EB, o geros laboratorinės praktikos (GLP) standartus parengė EBPO⁽¹¹⁾. Siekiant užtikrinti, kad tyrimų duomenys atitiktų tikrovę, turėtų būti sukurtos maisto saugos laboratorijų taisyklių ir veikimo⁽¹²⁾ duomenų tvarkymo audito sistemos.

⁽¹¹⁾ EBPO geros laboratorinės praktikos principai.

⁽¹²⁾ Žr. Reglamentą (EB) Nr. 882/2004.

5.3. EESRK mano, kad reikia toliau įgyvendinti EFSA ir Jungtinio tyrimų centro susitarimą, visų pirma vykdant bendrą veiklą, susijusią su maisto produktais ir pašarais, alternatyviais metodais, užtikrinančiais gyvūnų apsaugą, cheminių medžiagų ir mišinių sudėtinio poveikiu ir svarbiausių duomenų, leidžiančių įvertinti riziką, rinkimu. EFSA ir Jungtinis tyrimų centras visų pirma turėtų parengti suderintus mokslinius analizės metodus, kurie leistų užtikrinti kokybę, skaidrumą, palyginamumą, visų suinteresuotųjų subjektų įtraukumą ir teisingumą jų atžvilgiu.

Briuselis, 2018 m. rugsėjo 19 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Luca JAHIER*
